

Curtea Supremă de Justiție obligă Ministerul Afacerilor Interne să radieze din Registrul de Stat datele personale obținute de la structurile neconstituționale de la Tiraspol

Curtea Supremă de Justiție obligă Ministerul Afacerilor Interne să radieze din Registrul de Stat datele personale obținute de la structurile neconstituționale de la Tiraspol

La 20 mai 2020, [Curtea Supremă de Justiție](#) a decis în mod irevocabil menținerea în vigoare a deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP) din 16 noiembrie 2018, prin care MAI a fost obligat să distrugă informațiile obținute de la structurile de facto din regiunea transnistreană în perioada anilor 1991 – 2005 și care sunt în continuare stocate în Registrul de Stat.

Reamintim că anterior, la [16 noiembrie 2018](#), CNPDCP a adoptat 2 decizii, în privința a 2 beneficiari ai Asociației Promo-LEX, în care a constatat ilegalitatea stocării și păstrării de către Ministerul Afacerilor Interne a informațiilor parvenite de la structurile de facto din regiunea transnistreană. CNPDCP a constatat că autoritățile constituționale, în speță Ministerul Afacerilor Interne, nu poate garanta și/sau legitima temeinicia și veridicitatea acestor informații. Ca urmare, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să distrugă aceste informații.

În urma unui proces care a durat mai bine de 2 ani, Curtea Supremă de Justiție a dispus irevocabil că decizia CNPDCP din 16 noiembrie 2018 este una legală. Astfel, a intrat în vigoare obligația MAI de a distruge informațiile parvenite de la structurile din stânga Nistrului.

Potrivit avocatului Asociației Promo-LEX, Pavel Cazacu: „Aceste dosare au scos în evidență practica vicioasă de recepționare și stocare continuă de către autoritățile constituționale a informațiilor parvenite de la structurile de facto din regiunea transnistreană. Mai mult ca atât, problemele identificate au creat senzația de legitimare de către autoritățile constituționale a pretinselor cauze penale intentate de către structurile de facto din regiunea transnistreană. Chiar dacă pe parcursul examinării acestor cauze, Ministerul Afacerilor Interne a completat la [29 martie 2018](#) Instrucțiunile privind ordinea de eliberare a cazierelor judiciare, cazierelor contravenționale și altor certificate, astfel încât la perfectarea acestor acte să se ia în calcul doar informația emisă de către organele constituționale de drept și justiție ale Republicii Moldova (sublinierea ne aparține), problemele anterioare nu au fost înlăturate. Or, informațiile înregistrate în Registrul de Stat în perioada anilor 1991 – 2005, sunt în continuare păstrate în Registrul de Stat. Acest fapt confirmă odată în plus necesitatea executării de către MAI a deciziilor adoptate de CNPDCP din 16

noiembrie 2018”.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

[Podcast] PUNCT pe URĂ | Episodul 3 – Discursul de ură în Codul Contravențional

În noul episod "PUNCT pe URĂ." Ian Feldman, președintele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din Moldova, vorbește despre amendamentele la Codul Contravențional propuse în proiectul de lege privind infracțiunile motivate de prejudecată.

Acest podcast este realizat în cadrul campaniei "VOT pentru lege. PUNCT pe ură." implementată de Asociația Promo-PEX cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

COMUNICAT **privind**
clarificarea **informațiilor**

din Raportul Promo-LEX „Finanțarea partidelor politice. Retrospectiva anului 2019”

Asociația Promo-LEX,

- *în contextul sesizărilor oficiale și publice adresate din partea unor [\[1\]](#) partide politice care au menționat că au depus la CEC rapoarte anuale privind gestiunea financiară, însă acestea nu figurează în raportul Promo-LEX ca partide care au prezentat raportul anual 2019 la CEC,*
- *precum și în contextul publicării întârziate de către Comisia Electorală Centrală a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul 2019,*

consideră necesar să vină cu unele clarificări.

Privind numărul de rapoarte financiare anuale ale partidelor politice analizate în Raportul Promo-LEX pentru anul 2019

Raportul Promo-LEX „Finanțarea partidelor politice. Retrospectiva anului 2019” include analiza rapoartelor financiare anuale ale partidelor **publicate pe pagina web a CEC până la data de 7 mai 2020 – 20 de rapoarte în sistemul SSI „Control financiar”**. În context, subliniem că **data-limită de depunere a rapoartelor anuale la Comisie este 31 martie**. Mai mult, **autoritatea este obligată să publice aceste rapoarte timp de 48 de ore – 2 aprilie**. Menționăm că la expirarea termenului prevăzut de lege, Asociația a lansat, la 2 aprilie 2020, un *Apel privind tergiversarea publicării de către CEC a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul*

2019[2]. În apel, a fost subliniat faptul că **până la data de 2 aprilie CEC nu a publicat niciun raport pe pagina web.**

Data de 7 mai 2020, selectată de Promo-LEX ca ultim punct final de referință, a prezumat buna-credință față de activitatea CEC și a partidelor politice în context epidemiologic. Amintim că, potrivit Dispoziției nr. 24 din 29 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova[3], din 4 mai unitățile bugetare și-au reluat activitatea. Respectiv, Promo-LEX a calculat nu doar 48 de ore, cât prevede norma legală, ci dublu, 96 de ore – ca timp suficient pentru Comisie de a publica rapoartele financiare anuale ale partidelor politice depuse deja în perioada stării de urgență. Mai mult, am oferit timp tuturor partidelor politice nu numai să depună rapoartele financiare la CEC, ci și să le publice pe propriile pagini web[4].

Cu referire la sesizările partidelor ale căror rapoarte financiare au fost publicate de CEC doar pe suport de hârtie, fără a fi introduse în SSI „Control financiar”, și la datele care nu au fost incluse în Raportul Promo-LEX, venim cu următoarele precizări. **La data de 7 mai 2020 rapoartele prezentate de 13 partide politice doar pe suport de hârtie nu erau publicate pe pagina web a CEC.** Fișa tehnică a documentelor pdf publicate de CEC ulterior datei de 7 mai 2020 denotă că ele au fost generate cel devreme la data de 8 mai 2020, fără a ști sigur la ce dată ulterioară au fost plasate pe pagina web. Subliniem că, potrivit ștampilelor de intrare la CEC vizibile pe documentele publicate, majoritatea acestora au fost depuse la sfârșitul lunii martie sau începutul lunii aprilie 2020. În cazul PCRM, spre exemplu, ștampila de intrare la CEC indică faptul că Raportul a fost depus pe 3 ianuarie 2020, respectiv, fiind publicat abia după 8 mai 2020.

Privind funcționalitatea SSI „Control financiar”

Cu referire la implementarea de către CEC a SSI „Control financiar” pentru raportarea financiară 2019, considerăm

experiența una nereușită, în condițiile în care doar 20 de partide la momentul publicării Raportului Promo-LEX au reușit să prezinte rapoartele financiare în baza modulului respectiv. Amintim că modulul „Control financiar” urma să fie implementat de către CEC încă în 2017. **În contextul epidemiologic actual, este regretabil că atât partidele politice, cât și autoritatea electorală se pare că au eșuat în transformarea unei provocări (prezentarea rapoartelor pe durata stării de urgență) în oportunitate (prezentarea rapoartelor prin intermediul mijloacelor electronice).**

În plus, în calitate de monitori, atragem atenția asupra faptului că în baza de date SSI „Control financiar” este imposibil de vizualizat atât data depunerii rapoartelor financiare la CEC, cât și data publicării acestora. De asemenea, creează confuzii pentru părțile interesate, în procesul de monitorizare, păstrarea a două rubrici diferite „Finanțarea partidelor” pe pagina web a CEC.

Subliniem și lipsa de transparență, dar și a unui rol proactiv de informare și prevenire din partea CEC în reflectarea procesului de recepționare a rapoartelor financiare ale partidelor politice. La acest subiect, până la data de 7 mai 2020, nu a fost publicată nicio informație cu privire la numărul rapoartelor recepționate atât în baza SSI „Control financiar”, cât și pe suport de hârtie, și nici data prezentării acestora.

Totodată, sistemul SSI „Control financiar” este neprietenos observării civice, pe motiv că nu oferă posibilitatea urmării on-line a dinamicii publicării rapoartelor de către CEC și nici nu elucidează numele partidelor politice care au depus sau nu au depus rapoartele. Fiecare partid din cele 46 trebuie să fie verificat în mod individual pentru a vedea dacă a încărcat documentele (și eventual care anume) în sistem sau nu.

Privind clarificările redacționale introduse în Raportul

Promo-LEX

Promo-LEX pune la bază principiul de bună-credință și consideră că termenul de 7 mai 2020, alocat atât partidelor politice pentru prezentare, cât și CEC pentru publicarea rapoartelor financiare depuse, inclusiv în format fizic, este mai mult decât suficient. În consecință, la momentul elaborării Raportului Promo-LEX am făcut semn de egalitate între prezentarea raportului financiar și publicarea acestuia în conformitate cu prevederile legale.

La fel, pornind de la principiul bunei-credințe și al informării corecte a publicului despre finanțarea partidelor politice în anul 2019, dar și în vederea precizării conținutului Raportului Promo-LEX cu referire la rapoartele partidelor politice „prezentate *versus* publicate”, **venim cu următoarele erate în conținutul Raportului, asumate de Asociație:**

- la pagina 6, textul „și 26 de formațiuni politice nu au prezentat rapoarte” se substituie cu „iar în cazul a 26 de formațiuni politice rapoartele nu au fost publicate pe pagina web a CEC”;
- la pagina 7, în prima propoziție din alineatul doi, sintagma „prezentate la” se substituie cu „publicate de”;
- la pagina 19, prima propoziție de la alineatul doi va fi completată cu o referință de subsol cu următorul conținut: „Această informație se referă la rapoartele publicate pe pagina web a CEC până la 7 mai 2020”;
- la pagina 22, în titlul Tabelului 2, cuvântul „Prezentarea” se substituie cu cuvântul „Publicarea”;
- la pagina 29, sintagma „ce au prezentat rapoartele” se substituie cu „ale căror rapoarte au fost publicate”.

Subliniem, în context, refuzul tuturor partidelor politice la nivel central de a comunica cu Promo-LEX prin ignorarea invitației Asociației de a răspunde la grilele de interviu

expediate prin poșta electronică la data de 21 martie 2020. Această deschidere de comunicare ar fi exclus oricare inexactități ale observării.

Reiterăm și omisiunea partidelor politice, care au prezentat rapoarte doar în format fizic și nu electronic, de a informa societatea despre modul de gestiune financiară pentru anul 2019 prin intermediul paginii web a formațiunii. În acest sens, ar fi relevant de menționat că pentru rapoartele financiare ale persoanelor juridice au fost instituite mijloace electronice de raportare, fiind practic excluse rapoartele pe suport de hârtie.

Considerăm că existența unei comunicări între partidele politice, autoritatea electorală și părțile interesate ar fi contribuit la realizarea unei monitorizări civice și mai eficiente. Totuși, ținem să subliniem că vom rămâne deschiși pentru o comunicare continuă și atenți inclusiv la omisiunile proprii (utilizarea necorespunzătoare a termenului „prezentate” versus „publicate”). Dar precizăm că această omisiune se datorează unui cumul de factori care nu au depins de voința reprezentanților Asociației.

[1] La momentul publicării prezentului comunicat, Promo-LEX a fost sesizată oficial de către Partidul Politic Partidul Liberal Democrat și vizată public de conducerea Partidului Politic Partidul Național Liberal.

[2] APEL PUBLIC privind tergiversarea publicării de către Comisia Electorală Centrală a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul 2019, <https://bit.ly/2X3NZ1c>

[3] Dispoziția nr. 24 din 29 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, <https://bit.ly/2zRY3BM>

[4] Până la data de 7 mai 2020 niciun partid politic din lista partidelor ce au depus la CEC rapoarte financiare doar pe suport hârtie nu a publicat pe pagina sa web raportul, după cum prevede norma legală. Ulterior datei respective doar PLDM a publicat Raportul financiar pentru anul 2019 pe pagina web a formațiunii.

Promo-LEX își prezintă Opinia asupra proiectului Regulamentului Comisiei Electorale Centrale privind organizarea și desfășurarea exit-pollurilor

2 iunie 2020

Opinia Promo-LEX conține constatările, concluziile și recomandările Asociației vizavi de proiectul Regulamentului Comisiei Electorale Centrale privind organizarea și desfășurarea exit-pollurilor.

Cu referire la organizațiile care ar putea desfășura un exit-poll, Promo-LEX recomandă **excluderea** din textul Regulamentului a **obligației** ca **operatorii de interviu să reprezinte doar organizații obștești**. Considerăm că instituirea acestei obligații sub condiția neînregistrării operatorilor este neîntemeiată, abuzivă și creează obstacole artificiale în desfășurarea acestui exercițiu. Mai mult această restricție poate fi în măsură să afecteze calitatea produsului realizat.

Atragem atenția asupra faptului că sunt create premise pentru cumularea funcțiilor de observator și operator de interviu, ori observatorii dispun de mult mai multe drepturi în cadrul procesului electoral comparativ cu operatorii. Promo-LEX, de asemenea, recomandă ca statutul operatorilor de interviu să fie prevăzut și în Codul electoral.

Totodată, procedura de înștiințare prealabilă prevăzută în proiectul Regulamentului trebuie simplificată pentru organizațiile ce solicită înregistrarea pentru efectuarea unui exit-poll. Considerăm că înștiințarea depusă în acest sens nu se poate solda cu emiterea unei hotărâri a CEC/ autorizarea, înregistrarea sau refuzul înregistrării organizației care își propune să desfășoare un exit-poll. Ea nu este echivalentă cererii de înregistrare care poate fi aprobată sau refuzată.

Cu privire la necesitatea reglementării regimului de sancționare a eventualelor încălcări, Promo-LEX recomandă CEC să prevadă în cadrul său normativ, dar și să insiste în procesul de modificare a legislației electorale și a cadrului legal conex, asupra **sancțiunilor pentru instituțiile abilitate cu drept de a efectua exerciții de exit-poll, în cazul în care acestea admit încălcări.**

Promo-LEX atrage atenția că autoritatea electorală nu a anunțat Asociația despre inițierea procesului decizional în mod direcționat. Or, anterior, pe parcursul anilor 2018-2019, CEC informa direcționat Promo-LEX despre anunțurile privind consultarea publică a actelor normative ale autorității. Mai mult, Asociația de fiecare dată a manifestat deschidere și implicare pe subiectele de competență.

Documentul integral poate fi accesat [aici](#).

OPINIA ASOCIAȚIEI PROMO-LEX

asupra proiectului Regulamentului Comisiei
Electorale Centrale privind organizarea și
desfășurarea exit-pollurilor

www.promolex.md

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Drepturile omului trebuie să prevalenze în fața politicului în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol

„Dialogul dintre Chișinău și Tiraspol în contextul crizei

COVID-19: provocări și soluții” a fost subiect de discuții la EU Debates Cafe, eveniment organizat de Institutul pentru Politici și Reforme Europene. Participanții au fost Cristina Lesnic, Vice-prim ministru pentru reintegrare, Andrei Popov, Președinte al Institutului de Inițiative Strategice și Ion Manole, Director executiv, Asociația Promo-LEX.

Discuțiile au cuprins trei tematici: situația medico-sanitară din regiunea transnistreană, situația din zona de securitate și aspecte legate de drepturile omului.

Ion Manole, Directorul executiv Promo-LEX a enumerat mai multe probleme identificate în cadrul monitorizării situației din stânga Nistrului odată cu instaurarea stării de urgență. Printre acestea sunt instalarea posturilor și blocajelor din mai multe localități, în special comuna Cocieri. Aceste blocaje au creat impedimente suplimentare pentru libera circulație.

Directorul executiv Promo-LEX a menționat abordarea constructivă a autorităților de la Chișinău, care își manifestă dorința de a cunoaște problemele cu care se confruntă

cetățenii din stânga Nistrului și să intervină pentru soluționarea acestora. De asemenea, el a subliniat faptul că autoritățile locale au un comportament tot mai agresiv și un discurs de ostil.

În contextul pandemiei COVID – 19, unele formate de dialog și instituții s-au dovedit a fi ineficiente, consideră Ion

Manole, printre acestea formatul 1+1, grupurile tematice dar și Comisia Unificată de Control. Totodată este neclar rolul OSCE, care spune expertul trebuie fie mai activ, dar și mai eficient. În primul rând ei trebuie să monitorizeze situația, acesta fiind rolul de bază a misiunii în Republica Moldova. De asemenea, OSCE trebuie să informeze opinia publică și partenerii despre situația de facto din regiune pe care ei o monitorizează. Un alt pas ar fi dezbaterile televizate, publice între cele două maluri, astfel încât populația de pe întreg teritoriul să aibă acces la această informație. Dacă despre evenimentele din stânga Nistrului se vorbește în presa centrală, iar persoane de acolo au acces și pot să își facă cunoscute opiniile pentru cetățenii de pe malul drept, atunci formatorii de opinie, experții și organizațiile de drepturile omului nu ajung în nici un fel la publicul din stânga Nistrului. Nu în ultimul rând, OSCE ar trebuie să intervină prompt și eficient de fiecare dată atunci când sunt anumite situații, cazuri sau incidente.

“Se acordă prea multă atenție aspectelor cu caracter politic și diplomatic și se trece prea ușor peste aspectele ce țin de încălcarea drepturile fundamentale ale omului în regiunea transnistreană și în special în momentul de față a celor din zona de securitate. Există o neîncredere a populației din stânga Nistrului față de eficiența negocierilor și a actorilor implicați în procesul de soluționare a problemei transnistrene. Vocea locuitorilor din regiunea transnistreană nu este auzită și nu se rezolvă de ani buni problemele lor. Contrar numeroaselor programe și măsuri de sporire a încrederii, efectul este invers”, a spus Ion Manole.

Recomandarea către autorități este să insiste mai mult pe aspecte ce țin de monitorizarea și respectarea drepturilor omului. Teritoriul Transnistriei nu este un teren privat și proprietatea privată a grupului de persoane care dețin controlul asupra lui, respectiv este de neînțeles situația în care în acest teritoriu deja de cca 30 ani să nu aibă acces

presa, avocații, apărătorii drepturilor omului sau diplomații. Acolo locuiesc sute de mii de persoane, care au drepturi fundamentale.

„Dacă vom pierde încrederea populației, va fi mult mai greu să cunoaștem situația de fapt, iar oamenii neavând încredere nu se vor mai adresa autorităților. Astfel eforturile trebuie îndreptate spre populația de pe ambele maluri ale Nistrului și mai puțin spre administrația de acolo” a mai adăugat Ion Manole.

Directorul executiv Promo-LEX a subliniat importanța monitorizării drepturilor omului în regiunea transnistreană: „Dacă drepturile omului vor avea prioritate, vom avea și rezultate în dialog” a concluzionat acesta.

**Guvernul Republicii Moldova
ar putea fi condamnat de
Curtea Europeană a
Drepturilor Omului în
legătură cu reținerea ilegală
a unei persoane**

Recent, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului Republicii Moldova plângerea în cauza Mătăsaru v. Republica

Moldova (nr. 53098/17).

Potrivit circumstanțelor cauzei, reclamantul a organizat o acțiune de protest solitară în fața Procuraturii Anticorupție. Acesta a inițiat acțiunea de protest în legătură cu presupuse fapte de corupție care nu erau investigate de instituția vizată. În cadrul protestului, a instalat o toaletă și s-a prefăcut că o folosește dând jos pantalonii și stând pe ea. El a fost reținut în aceeași zi și plasat în detenție pentru 72 de ore. Acestuia i-a fost înaintată învinuirea în legătură cu comiterea infracțiunii de huliganism.

La expirarea termenului de 72 de ore, polițiștii au refuzat să-l elibereze, chiar dacă erau obligați de lege. În urma implicării avocatului și altor polițiști (avocatul reclamantului a denunțat reținerea ilegală a reclamantului la serviciu 902), un echipaj de poliție al serviciului 902 care a intervenit la fața locului, l-a eliberat pe reclamant. Reclamantul a depus o plângere penală împotriva polițiștilor în legătură cu reținerea sa ilegală. Procuratura a refuzat pornirea unei cauze penale, iar soluția a fost menținută de instanțele de judecată.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 martie 2018, a fost încetat procesul penal privind acuzarea lui Anatol Mătăsaru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Codul penal (Huliganism), deoarece fapta

acestui constituie contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional (Huliganismul nu prea grav).

Anatol Mătășaru a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională. În final, Apelul reclamantului cu privire la fondul cauzei nu a fost examinat de Curtea de Apel, iar Curtea Supremă de Justiție a respins recursul său pe motive de drept.

Reclamantul s-a plâns CtEDO că reținerea sa a fost arbitrară și contrară articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, el se plânge că i-a fost încălcat dreptul său la libertatea de exprimare, astfel cum este garantat de articolul 10 din Convenție. În consecință, Curtea a formulat întrebări Guvernului cu privire la existența sau inexistența acestor violări.

Potrivit avocatului Asociației Promo-LEX, Vadim Vieru: „Acest caz sugerează existența unor probleme fundamentale în interpretare de către unii polițiști și procurori a modului de aplicare termenului constituțional de reținere de 72 de ore. În cazul reclamantului reținerea nu a fost necesară. Situația este agravată de faptul că la expirarea a celor 72 de ore, polițiștii au refuzat să-l elibereze pe reclamant. În legătură cu aceste circumstanțe și inclusiv încălcarea dreptului la libertatea de exprimare, statul va urma să prezinte explicații”.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Vadim Vieru,
Avocat, Asociația Promo-LEX,
Tel: (22) 450024, GSM: 068017507,
e-mail: vadim.vieru@promolex.md

[Podcast] PUNCT pe URĂ | Episodul 2 – Infracțiunile motivate de prejudecată în Codul Penal

PUNCT pe URĂ. · Infracțiunile motivate de prejudecată în Codul Penal

În cel de al doilea episod "PUNCT pe URĂ." Nadejda Hriptievschi, ex-membră a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței și directoarea Programului Justiție și Drepturile Omului în cadrul Centrului de Resurse Juridice din Moldova, vorbește despre importanța modificărilor propuse la Codul Penal în proiectul de lege nr. 301/2016, dar și despre necesitatea renunțării la alineatul 2 al Articolului 346 CP care riscă să reducă la zero esența întregului articol, deci și a eforturilor de sancționare a infracțiunilor motivate de prejudecată.

Acest podcast este realizat în cadrul campaniei "VOT pentru lege. PUNCT pe ură." implementată de Asociația Promo-PEX cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

**Curtea Europeană a
Drepturilor Omului a**

pronunțat hotărârea în cauza unui minor maltratat și violat în detenție. Curtea a constatat rea-credință în acțiunile procurorului și instanței de judecată în legătură cu aplicarea măsurii preventive de arest

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut publică hotărârea în cauza [I.E. împotriva Moldovei \(Dosar Nr. 45422/13\)](#). Cauza se referă la reținerea și plasarea în

detenție a unui minor, cu dizabilitate mentală împreună cu alte persoane acuzate de infracțiuni grave, unde ulterior a fost maltratat și violat.

În august 2012, I. avea 17 ani, el a fost reținut fiind suspectat de o serie de infracțiuni, inclusiv omor și plasat în detenție preventivă pentru 30 de zile. I. a petrecut în detenție preventivă, patru luni, termen maxim prevăzut de lege pentru reținerea unui minor, fiind eliberat la 9 decembrie 2012 și reținut în mai puțin de o oră în aceeași zi, în legătură cu aceleași fapte în raport cu care a fost aplicată măsura preventivă pentru prima dată.

Primele patru luni I. le-a petrecut într-o celulă cu alți cinci deținuți, acuzați de infracțiuni grave, precum omor, unul dintre aceștia fiind condamnat pentru violul unei minore.

La începutul lunii octombrie 2012, personalul penitenciarului a observat urme vizibile de violență pe corpul lui I., acestea fiind confirmate de către medicul instituției. Situația s-a repetat o săptămână mai târziu, cu toate acestea I. a negat că ar fi fost maltratat de către ceilalți deținuți.

Totuși, ulterior a recunoscut că a fost maltratat și violat. O plângere oficială a fost depusă pe 19 octombrie 2012, cu toate acestea o cauză penală nu a fost deschisă, pe motivul lipsei de probe.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat violarea art. 3 din Convenție sub aspect material și procedural, în condițiile în care autoritățile au eșuat în a preveni maltratarea în penitenciar prin plasarea minorului cu tulburări mintale aflat în detenție preventivă, în celula cu infractori violenți, plus reacție insuficientă a personalului penitenciarului și organului de urmărire penală la prezența pe corpul reclamantului a leziunilor cauzate pe durata detenției. De asemenea, Curtea a constatat că urmărirea penală privind acuzațiile de maltratare și viol de către colegii de

celulă a fost ineficientă, administrația penitenciarului nu a reacționat sub nici o formă și nu a contribuit la investigarea faptelor (justificarea a fost lipsa unei plângeri formale din partea reclamantului), chiar dacă gardienii penitenciarului cunoșteau faptul că reclamantul a fost maltratată și violată. Nu în ultimul rând, reclamantul a fost examinat medical tardiv, fapt ce a făcut această examinare inutilă.

Ce ține de legalității detenției, Curtea a constatat violarea art. 5.1 din Convenție, deoarece procurorul care a condus urmărirea penală în cazul legat de acuzarea reclamantului a separat artificial acuzațiile înaintate acestuia (chiar dacă reprezentau o faptă unică) pentru prelungirea detenției preventive peste limita legală de 4 luni. Măsura preventivă a fost aplicată de judecătorul de instrucție și menținută de instanța de recurs. Prin urmare, CtEDO a constatat că procurorul și instanțele naționale au acționat cu rea credință.

Potrivit avocatului Asociației Promo-LEX, Vieru Vadim: "Acest caz subliniază lipsa unor proceduri de protecție și investigare eficiente a situațiilor de maltratare sau viol a persoanelor minore în detenție și scoate în evidență indiferența și tolerarea de către conducerea penitenciarului 13 din acea perioadă față de astfel de situații. În premieră, Curtea constată rea credință autorităților în procesul de aplicare și prelungire a măsurii preventive pentru a eluda termenele procedurale de menținere în arest a unei persoane, permise de legislația națională. Acest fenomen încă este pe larg răspândit în cazurile moldovenești și aplicat pe larg de procurori, pentru a evita eliberarea persoanelor din arest la expirarea termenului maxim prevăzut de lege de 12 luni în care persoana se poate afla în arest preventiv".

Curtea a dispus încasarea sumei de 15.000 Euro în calitate de prejudicii morale pentru reclamant, și 1.500 Euro în calitate de costuri și cheltuieli.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Vadim Vieru,

Avocat, Asociația Promo-LEX,

Tel: (22) 450024, GSM: 068017507,

e-mail: vadim.vieru@promolex.md

Atenționare Promo-LEX: Finanțarea partidelor politice în 2019 înregistrează cel mai scăzut nivel de raportare financiară la CEC, comparativ cu 2014-2018

Lacune legislative nesoluționate, cheltuieli neraportate în valoare de circa 19,02 mln. lei, dar și cel mai scăzut nivel de raportare *financiară a partidelor politice la CEC*, sunt unele dintre cele mai relevante constatări făcute de Asociația Promo-LEX în urma monitorizării civice a finanțelor partidelor politice pentru anul 2019.

**Promo-
LEX
atenție
nează
asupra
nivelul
ui
scăzut
de
raporta
re
financi
ară a
partide
lor**

În premieră din 2014 Promo-LEX a constatat în acest an, o rată atât de scăzută, de prezentare la CEC a rapoartelor anuale privind gestiunea financiară a partidelor. Doar 19 partide (43%) politice au raportat în termen, un partid a depășit termenul și 26 de formațiuni politice nu au prezentat rapoarte până la data de 7 mai 2020.

În context, Asociația Promo-LEX a ținut cont de specificul stării de urgență în Republica Moldova. Totuși, a constatat lipsa unei atitudini proactive și transparente a CEC-ului în gestionarea subiectului atenționării partidelor, prezentării, recepționării și publicării rapoartelor financiare în condiții de situație excepțională.

Modificări revoluționare a cadrului legal, dar unele lacune legislative rămân nesoluționate

În anul 2019 cadrul legal privind finanțarea partidelor politice a suferit ample modificări în vederea îmbunătățirii acestuia: reducerea sumei donațiilor din partea persoanelor

fizice și juridice – de la 200 și 400 la 6 și, respectiv, 12 salarii medii pe economie pentru anul respectiv; au fost permise donațiile din partea conaționalilor din afara țării, în mărimea a 3 salarii medii pe economie anual; pentru funcționarii publici și persoanele cu funcții de demnitate publică a fost instituit un plafon special la un maxim de 10% din venitul anual al acestora etc.

În pofida acestor îmbunătățiri legislative substanțiale, rămânem îngrijorați vizavi de lacunele nesoluționate încă. Ele se referă la lipsa de transparență prin nepublicarea informațiilor primare ale donatorilor partidelor politice și vulnerabilitățile pe care le implică ascunderea acestor date. O altă rezervă rămâne a fi controlul și supravegherea defectuoasă de către CEC, a finanțării partidelor politice.

**Venit
uri
și
chelt
uieli
rapor
tate**

Conform rapoartelor anuale prezentate la CEC, din cele 20 de formațiuni politice vizate, 16 au indicat venituri în sumă de 70 028 301 lei și un total al soldului inițial pe contul partidului la 1 ianuarie 2019, de 33 453 572 lei. Quantumul cheltuielilor raportate fiind de 94 119 778 lei, cu un sold

final la 31 decembrie 2019, de 9 362 096 lei. Celelalte 4 partide care au prezentat rapoartele financiare nu au indicat venituri și cheltuieli.

Privitor la structura veniturilor declarate la CEC, constatăm că principala sursă de finanțare a partidelor în 2019 au constituit subvențiile de la bugetul de stat (39%). Alte surse importante fiind cotizațiile de membru (32%), donațiile persoanelor fizice (18%) și donațiile din partea persoanelor juridice (11%).

Fundațiile de caritate continuă să promoveze partidele politice și liderii acestora

Potrivit monitorizării civice realizată de Promo-LEX, în anul 2019, 17 partide politice, vizibile în spațiul public de monitori, au desfășurat cel puțin 2 936 de activități promoționale și evenimente.

Activitățile fundațiilor de caritate nu au lipsit nici în 2019, astfel, au fost observate trei fundații de caritate, și un SRL, prin intermediul cărora s-a făcut promovare politică indirectă pentru partidele asociate: Fundația lui Vlad Plahotniuc „EDELWEISS” asociată PDM, Fundația de binefacere „Din suflet” asociată cu PSRM și Președintele Igor Dodon, dar și SRL Magazine Sociale / Asociația “Pentru Orhei” asociată cu PPȘ, Fundația „Renato Usatîi” asociată PN.

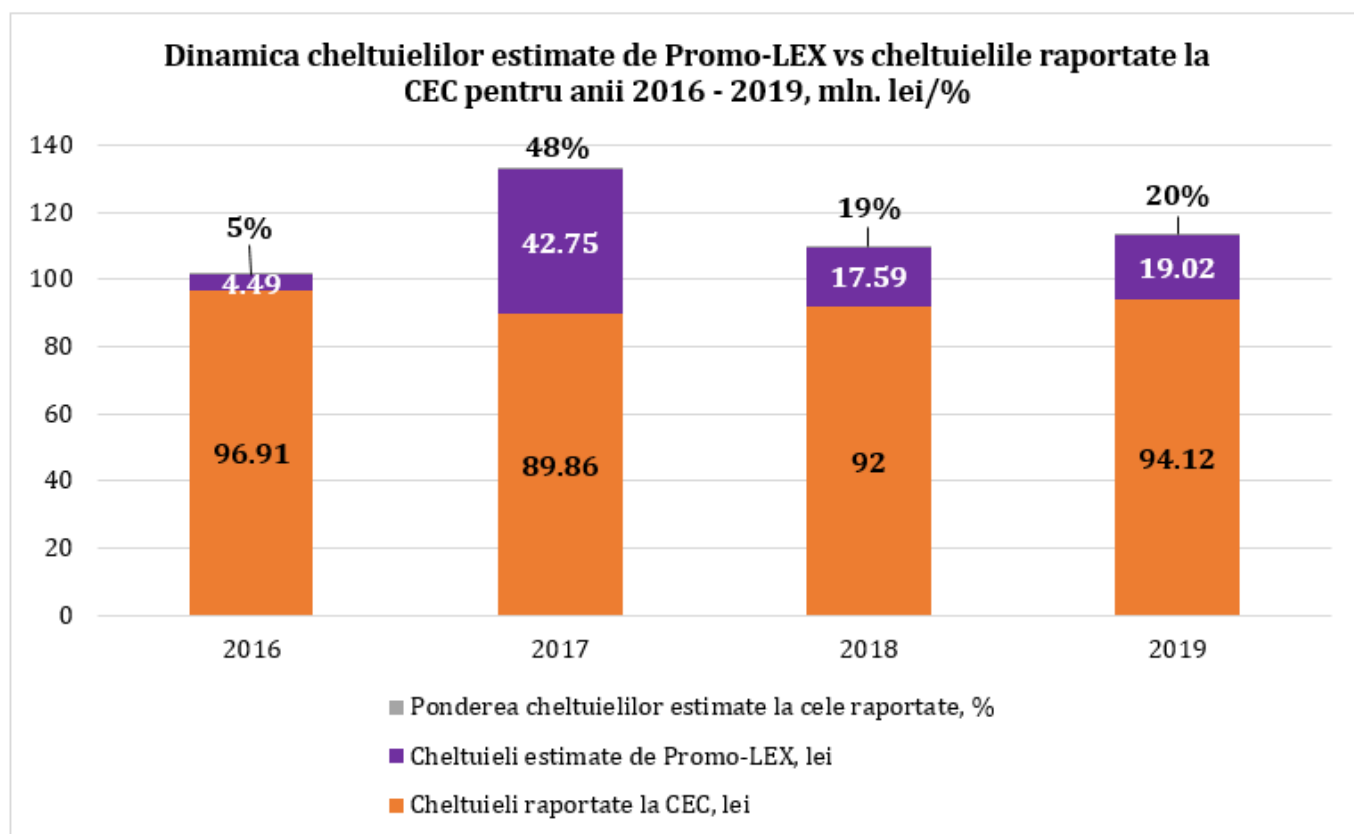
Cheltuielile estimate pentru aceste activități sunt de cel puțin 2 701 460 lei. Nici un partid asociat celor 4 entități menționate mai sus nu a raportat costuri aferente activității de promovare obținută în rezultatul activităților de caritate.

Estimarea cheltuielilor neraportate

Asociația Promo-LEX a constatat neraportarea tuturor cheltuielilor din partea a 17 partide politice în cuantum total de 19 021 373 lei. Tradițional, cea mai netransparentă categorie de cheltuieli, rămâne a fi pentru evenimente publice

(9 044 424 lei).

Estimările cheltuielilor pentru sedii și personal la fel arată discrepante, prin urmare, batem alarma în privința necesității stringente de verificare a datelor din rapoartele anuale/semestriale privind gestiunea financiară a partidelor politice, în privința corespunderii situației financiare la situația reală.

Începând cu anul 2016 și până în anul 2019, monitorizarea civică a Promo-LEX, a demonstrat discrepante mari între situațiile financiare raportate la CEC și situațiile financiare estimate de Asociație. Astfel, în anul 2016, cheltuielile estimate ca fiind neraportate au fost de 4,49 mln lei, în anul 2017 – 42,75 mln lei, în anul 2018 – 17,59 mln lei iar în anul 2019 – 19,02 mln lei. În continuare, menționăm că nivelul cheltuielilor estimate (19,02 mln lei) raportat la nivelul celor declarate oficial la CEC (94,12 mln lei) atinge 20%. Cea mai mare pondere de cheltuieli nedeclarate partidele au atins-o în anul 2017, când aceasta a fost de 48%. A se vedea graficul de mai jos.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

** Raportul " Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2019" este realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în Raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.*

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

**[INFOGRAFIC] Cauzele Promo-
LEX la CtEDO în 2019**

Cauzele Promo-LEX la CtEDO în 2019

În 2019, avocații Promo-LEX au gestionat
la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

111
cauze

68 de cauze se referă la violarea
drepturilor omului în regiunea
transnistreană

În 37 de cauze, Înalta Curte a pronunțat

17
hotărâri

13 hotărâri se referă la cauze privind
violarea drepturilor omului în
regiunea transnistreană

Numarul beneficiarilor reprezentați de
Promo-LEX (în cele 17 hotărâri)

148
persoane

58 de beneficiari sunt din regiunea
transnistreană.

Despăgubiri acordate de CtEDO

Suma despăgubirilor acordate în cauzele
reprezentate de avocații Promo-LEX este de:

715.347 EURO

din care **691.137 EURO** în cauze ce vizează
violarea drepturilor omului în regiunea
transnistreană (15.100 EURO urmează a fi achitați
de către Republica Moldova, iar 676.037 EURO de
către Federația Rusă).

Mai multe despre Promo-LEX găsiți pe

www.promolex.md

@promolex.md

@promolex

@asociatia_promolex